

**سوال ۱**پاسخ: **گزینه ۴**

گزینه‌ی «۴»

نگردی: مضارع التزامی / نشنوی = نمی‌شنوی

شدی = می‌شد / کردی = می‌کرد

نکته مهم درسی:

در دستور تاریخی، افعال ماضی استمراری به شکل [ماضی ساده + ی] نیز می‌آید. مانند «شدی»، «کردی» و «رفتندی» که به ترتیب معادل «می‌شد، می‌کرد، می‌رفتند» هستند.

**سوال ۲**پاسخ: **گزینه ۲**

گزینه‌ی «۲»

هسته: اولین اسم هر گروه اسمی است که در صورت داشتن وابسته‌های پسین با نقش‌نمای «<sub>۱</sub>» همراه است؛ هسته‌های گروه‌های اسمی شعر صورت سؤال: ما - فاتحان - شاهدان - یادگار - راویان - قصه‌ها - قصه‌ها - شب‌ها

در گزینه‌ی «۱»، «پیغام»، در گزینه‌ی «۳»، «دوست و قرن» و در گزینه‌ی «۴»، «قلعه‌ها و پیغام» مضاف‌الیه و وابسته‌ی پسین محسوب می‌شوند.

توجه: «قصه‌ها» در گروه اسمی «راویان قصه‌های شاد»، «مضاف‌الیه» و در دو گروه اسمی دیگر «هسته» محسوب می‌شود.

سوال ۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

در عبارت، ماضی نقلی وجود ندارد.

ماضی التزامی ← داشته باشیم

ماضی ساده ← گفت

مضارع التزامی ← کنیم

سوال ۴

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

در بیت گزینه «۳» واژه «نیست» فعل نیست، معنای «عدم: نبودن» دارد.

سوال ۵

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

ترکیب‌های اضافی متن: مَثَلِ تو - قصر ملکی - غذای خویش - یاران خویش - جمال صورت - صورت قصر - بسیاری غلامان - سریر ملک - ملک وی

سوال ۶

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

«نیست» به معنای «وجود ندارد» غیراسنادی است. جمله‌های «نبود شگفت»، «امن معدوم است» و «جان، بار دوش تن بود»، سه جمله با فعل اسنادی آشکار در ابیات است.

سوال ۷

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

«خاطری» در بیت گزینه «۲» مفعول و بخش مشخص شده در سایر ابیات نهاد است.

سوال ۸

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

در عبارت «عشق نباشد دواب را» فعل گذرا به مفعول و در نتیجه مفعول نداریم.

سوال ۹

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

- حرف اضافه است: «مثل و مانند» به معنای «چو»
- الف) مفعول است. «می». حرف ربط است «چو»
- ب) مفعول است. «زلف». حرف ربط است «چو»
- ج) متمم است. «عرفی». حرف اضافه است «چو»
- د) نهاد است. «دل». حرف ربط است «چو»
- ه) قید است. «خون آلوده». حرف ربط است «چو»
- و) متمم است. «کودکان». حرف اضافه است «چو»

سوال ۱۰

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

الف) «ش» در تنگش: نقش مفعول است (محکم او را به بر کش)

ب) باز: قید است به معنای دوباره و ضمیر «م» در آن نقش متمم دارد: باز از من بپرس

ج) «م» در مدامم به معنای (همیشه): نقش مضاف‌الیه دارد: بوی باده مدام، دماغ من را تر می‌دارد.

سوال ۱۱

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

باید بیت را به درستی بازگردانی کرد: «عاشقان، شب‌ها، ناکرده‌خواب، منتظر باشند تا بامداد از شرق کویت، آفتاب برآید.»  
واضح است که «عاشقان» و «آفتاب» نهادند. «منتظر» نیز مسند است. «بامداد» قید است.

سوال ۱۲

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

نمونه‌هایی از وابسته‌های خواسته‌شده:

فلان عامل: صفت مبهم + هسته

سزای او: هسته + مضاف‌آلیه

چه سود: صفت پرسشی + هسته

سوال ۱۳

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در عبارت «هستی ما فدای مستی چشم تو باد»، «هستی» نهاد است. در عبارت «(او) فتنه دنیی و آفت دین است»، «فتنه» مسند است.

گزینه «۲»: در عبارت «آب دو دیده گلگون شد»، واژه «آب» نهاد است و «گلگون» مسند.

گزینه «۳»: در عبارت «شراب عشق تو در سر من (است)»، «شراب» نهاد است. در عبارت «(تو) منکر تمکین من مباش» نیز «منکر» مسند است.

گزینه «۴»: در عبارت «شعر همام مشهور گشت»، «مشهور» مسند است. در عبارت «(او) سزای تحسین است» نیز «سزا» مسند است.

سوال ۱۴

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

سه بیت واجد ویژگی خواسته شده است:

بیت نخست: چه چیزی را نوشتم؟ «عنوان» را.

بیت دوم: چه چیزی را داد؟ «باران گنه‌شوی» را.

بیت پنجم: چه چیزی را برد؟ «سلام یزدان» را.

سوال ۱۵

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

«ناپدید» و «چه» مسندند.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: «فراز» مسند است. (دقت کنید، ره بیرون شد (= شدن))

گزینه «۳»: «روا» مسند است.

گزینه «۴»: «معزول» مسند است. / «نیست» در مصراع دوم، به معنای «وجود ندارد» فعل غیر اسنادی است.

سوال ۱۶

پاسخ: گزینه ۳

«خویشتن» مفعول است / «مرد» مسند است / «دلیر» صفت است / که او مردی دلیر و پیروزبخت است / نهاد «او» بوده که حذف شده است.

سوال ۱۷

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

«باد خوش داشت (ماضی ساده، ماضی مطلق) آن بالا روی شاخه درختها بنشیند (مضارع التزامی). دیوار داشت می‌رسید (ماضی مستمر) به بلندی گذشته خود. ناصر زیر لب گفت (ماضی ساده، ماضی مطلق): باد ترسیده (ترسیده است: ماضی نقلی)»

سوال ۱۸

پاسخ: گزینه ۴

فعل «شد» و «خواهد شد» در این گزینه به صورت اسنادی به کار رفته است و کاربرد یکسانی دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: مشو ← مرو (غیراسنادی) - شد ← گشت (اسنادی)

گزینه «۲»: بشد ← برفت (غیراسنادی) - شد ← گشت (اسنادی)

گزینه «۳»: مشو ← مباش (اسنادی) - شد ← رفت (غیراسنادی)

سوال ۱۹

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

در ابیات «ج، د» دو منادا و در ابیات «الف، ب» یک منادا وجود دارد.

الف) ای شب جدایی

ب) ای دوست

ج) سعدی، ای باغبان

د) سعدی (ای سعدی)، ای بی‌وفا

سوال ۲۰

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

مرتب شده ابیات به صورت زیر است:

افتادگی، به شبیم در این بستان سرا چون مردمک در حریم دیده خورشید جا داد.

نهاد متمم

اکنون زر از بهای می چو گل دریغ مدار، زیرا عقل کل به صد عیب تو را متهم دارد.

مفعول

مضافالیه

سوال ۲۱

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

«خرم» نقش مسندی دارد و بقیه واژه‌های مشخص شده «منادا» است.

سوال ۲۲

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

هسته	وابسته	وابسته
اسم	صفت	مضاف‌الیه
وجدان	روشن	تاریخ
محراب	بلند	فلق
شرف	سرخگون	شفق

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: جام (اسم) / فرهنگ (مضاف‌الیه) / شهادت (مضاف‌الیه)

گزینه «۲»: ضامن (اسم) / دوام (مضاف‌الیه) / جهان (مضاف‌الیه)

سوال ۲۳

پاسخ: گزینه ۳

در عبارت «برای نرگس خاک نرگستان به (بهتر) است» واژه «به» به معنای «بهتر» مسند است.

سوال ۲۴

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

ای (کسی که) خرمینت، هوا است، غرغ نفس نشوی از این ریشه‌ها که در نمو سیر

نهاد مسند مسند

خزان هستند.

مضاف‌الیه



سوال ۲۵

پاسخ: گزینه ۲

گزینه‌ی «۲»

در سه گروه اسمی، هسته وابسته پیشین دارد:

۱-چه عبارت لطیف، ۲-چه کفایت بیان، ۳-این حدیث شیرین

در گروه اسمی «منطق آن شکرشان»، «آن» وابسته پیشین برای مضاف‌الیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: در بیت اول، دو بار از واژه «خود» به عنوان نقش تبعی بدل استفاده شده است.

گزینه «۳»: لطیف و شیرین وابسته پسین از نوع صفت بیانی هستند.

شکرشان: نقش مضاف‌الیه دارد.

گزینه «۴»: در بیت اول ضمائر اشاره «این» هر دو نقش نهادی دارند.

سوال ۲۶

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

جان پاکت: جان (هسته)، پاک (صفت بیانی)، تو (مضاف‌الیه)

سوال ۲۷

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

صید (من آن صید نیستم): مسند / نمک: مفعول / چشم: متمم / دام: مضاف‌الیه

(ذوقِ شکار من نمک در چشمِ دام می‌ریزد. / «را» نشانه فک اضافه است.)

سوال ۲۸

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «جفا» متمم است.

گزینه «۲»: «دیده» مصراع دوم متمم است.

گزینه «۳»: اول نقش قیدی دارد و وابسته پیشین نیست.

سوال ۲۹

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

داستان‌های حماسی، چهره انقلابی، کاوه آهنگر، پیش‌بند چرمین، درفشی انقلابی، دل‌دردمند، مردم رنج‌کشیده و مردم بی‌پناه

سوال ۳۰

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

الف) روزگاری: قید

هـ) از پس یکدیگر، پیاپی: قید

سوال ۳۱

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

در عبارت صورت سؤال پنج ترکیب اضافی به کار رفته است: «دلیم: مضاف‌الیه / جانم: مضاف‌الیه / دستم: مضاف‌الیه / باغ دیویتی:

مضاف‌الیه / خزینه دیویتی: مضاف‌الیه»

سوال ۳۲

پاسخ: گزینه ۲

گزینه ۲»

ترکیب‌های وصفی: «یاقوت جان‌فزا» و «شمشاد خوش‌خرام» ← ۲

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «لفظی فصیح»، «لفظی شیرین»، «قدی بلند»، «قدی چابک»، «روی لطیف»، «روی زیبا»، «چشمی خوش»، «چشمی کشیده» ← ۸ ترکیب وصفی

گزینه «۳»: «آن لعل»، «لعل دلکش»، «آن خنده»، «خنده دل‌آشوب»، «آن رفتن»، «رفتن خوش»، «آن گام»، «گام آرمیده» ← ۸ ترکیب وصفی

گزینه «۴»: «آن آهو»، «آهوی سیه‌چشم»، «چه چاره»، «این دل»، «دل رمیده» ← ۵ ترکیب وصفی

سوال ۳۳

پاسخ: گزینه ۲

گزینه ۲»

بررسی گروه‌های اسمی که در متن صورت سؤال وابسته پسین دارند:

در جمله «اجداد من را به زور از سرزمین‌های بکرمان بیرون کرده بودند»، گروه «اجداد من» مفعول و گروه «سرزمین‌های بکرمان» متمم است. در جمله «سرزمین‌هایمان را برای خود برداشته بودند»، «سرزمین‌هایمان» مفعول است. گروه «خیال خود» در جمله بعدی پس از حرف اضافه‌ی «به» آمده است و متمم است، در جمله «کاشفان سرزمین‌هایمان شده بودند» نیز گروه «کاشفان سرزمین‌هایمان» مسند است.

سوال ۳۴

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «جهان آفرین» ← مضاف‌الیه (را در اینجا فک اضافه است؛ یعنی دشمن جهان آفرین)

گزینه «۲»: «کعبه» نهاد است و منادا در اینجا محذوف است. (ای کسی که)

گزینه «۳»: «ت» مضاف‌الیه است. (چرا مغز سر فرزند من به ماران تو داده شود؟)

سوال ۳۵

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

باغبان «نهاد است نه معطوف.

گزینه «۱»: من از حال درونِ شیخِ پاک دامن آگاه هستم. («شیخ» مضاف‌الیه است.)

گزینه «۲»: زشوق دیدن آن گل، ستم نگر که به رخنه دیوار رضا شدم و باغبان نگذاشت («رضاء، بهتر و آگاه» مسند هستند.)

گزینه «۴»: ترکیب‌های وصفی عبارتند از: شیخ پاک دامن / صد هزار آلودگی / آن گل

سوال ۳۶

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»: «میر» نقش منادا دارد.

سوال ۳۷

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

در مصراع دوم، دو جمله داریم که «صید»، نهاد برای جمله اول و «صیاد»، نهاد برای جمله دوم است.

صید، دست و پا گم نکند: جمله اول / چو صیاد رسد: جمله دوم

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: آسمان یکی از حلقه به گوشان او باشد: ش (او): مضاف‌الیه / سیه‌تاب: صفت برای زلف

گزینه «۲»: گذارش (گذار او): ش (او): مضاف‌الیه / عنان: مفعول

گزینه «۴»: چو: حرف اضافه / اطفال: متمم / یکدست: قید

سوال ۳۸

پاسخ: گزینه ۱

«گزینه ۱»

«سیمین» صفت نسبی است.

در سایر گزینه‌ها واژه‌های «توانا، روشنگر و غرنده» ساختار صفت فاعلی دارند.

سوال ۳۹

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

مدیر کاردان (صفت فاعلی) / نگاه معنوی (صفت نسبی) / آب روان (صفت فاعلی) / دوست خندان (صفت فاعلی) / منظره دیدنی (صفت لیاقت) / خوراک زمستانی (صفت نسبی) / درون روشن (صفت بیانی ساده) / مرد زرگر (صفت فاعلی) / سینی زرین (صفت نسبی) / کلاه شاهانه (صفت نسبی) / خاطر ترسان (صفت فاعلی) / رفتار سنجیده (صفت مفعولی) / رفیق قدیمی (صفت نسبی) / دروازه گشوده (صفت مفعولی) / سود نخورده (صفت مفعولی)

توجه: فصل دوم (صفت شمارشی) / آینده دانش‌آموزان (ترکیب اضافی) / آن مرد (صفت اشاره) / فلان رفیق (صفت مبهم) / درخت دوستی (اضافه تشبیهی ترکیب اضافی) / بهترین دوست (بهترین، صفت پیشین است).

سوال ۴۰

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

«یک سر موی» در بیت گزینه «۳» گروه نهادی است ولی در ابیات «۱، ۲ و ۴»، «گروه قیدی» هستند.

سوال ۴۱

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

گزینه «۱»: شمع وش، پیش رخ شاهد یار، دم به دم، شعله زنان ← ۴

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: «به تدریج ، اندک اندک» ← ۲

گزینه «۳»: «دایم» ← ۱ «شاد و خندان نقش مسند دارند.»

گزینه «۴»: «بی گمان / هرگز» ← ۲

سوال ۴۲

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

«قلب» مفعول است. / «صاف» مسند است. / «خاشاک» متمم است.

سوال ۴۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

گزینه «۱»: ماضی نقلی: نشسته اند/ مضارع اخباری: می آید

گزینه «۲»: دو تلفظی: آسمان / مفعول ها: پنجره - جمله پس از فعل «دید»

گزینه «۳»: جمله ساده: باید پنجره را گشود(یک مورد) / نقش تبعی: -

گزینه «۴»: ترکیب های وصفی: چند سینه سرخ - سینه سرخ مهاجر - شاخسار عریان - کدام سمت/ ترکیب اضافی: سمت آسمان

سوال ۴۴

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

صفت در سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: این زمان / تن زار.

گزینه «۲»: جان بیمار.

گزینه «۳»: آن نازنین

سوال ۴۵

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

«چشم» موصوف است و نقش نهاد دارد./ «فتنه» موصوف است و نقش مفعولی دارد./ «گوشه» موصوف است و نقش متمم دارد.

سوال ۴۶

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

اگر ضمیر متصل را به معادل جدای آن تبدیل کنیم، بازگردانی ساده بیت به این شکل درمی‌آید:

آن لعل دلکش او را بین / آن رفتن خوش او را بین.

همان‌طور که ملاحظه می‌شود « \_ ش » (او) در هر دو مصراع مضاف‌الیه است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: ترکیب‌های وصفی: آن لعل / لعل دلکش / آن خنده / خنده دل آشوب / آن رفتن / رفتن خوش / آن گام / گام آرمیده

ترکیب‌های اضافی: لعلش (لعل او) / رفتنش (رفتن او)

گزینه «۳»: فعل‌ها عبارت‌اند از: آن لعل دلکشش بین وان خنده دل آشوب [بین] / وان رفتن خوشش بین وان گام آرمیده [بین]

گزینه «۴»: «و»های ربط عبارت‌اند از: آن لعل دلکشش بین وان خنده دل آشوب / وان رفتن خوشش بین وان گام آرمیده

سوال ۴۷

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

در این بیت «پوشیده» مسند است و فعل پایانی واژه «است» می‌باشد که از نظر زمان «مضارع اخباری» است.

ولی جمله پایانی بقیه ابیات فاقد «مسند» است، زیرا فعل پایانی این ابیات ماضی نقلی هستند.

سوال ۴۸

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

در گزینه «۴»: همّت (نهاد) / همّت من (من: مضاف‌الیه) پست گشت. / طبع غم‌زدای من (من: مضاف‌الیه)، زنگار: (مفعول) غم را

گرفت



سوال ۴۹

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

مقصود دیار قدس (است.): مسند

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: جانان من ← منادا / به جویان برانیم ← متمم

گزینه «۳»: فرمان بردن از حکم جلودار فرض است ← گروه نهادی / تیغ بیبارد ← نهاد

گزینه «۴»: باید گرد را از طور سینین رفت ← مفعول / متمم

سوال ۵۰

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

نوضیح نکات درسی:

دقت شود اگر در ابتدای فعل ماضی (ب-) بیاید با مضارع التزامی اشتباه نشود. مانند بفرستاد در بیت گزینه سوم

نشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: است: مضارع اخباری است. / آید: مضارع التزامی

گزینه «۲»: است: مضارع اخباری است. / بندیم و کوشیم: مضارع التزامی

گزینه «۳»: نه فعل مضارع التزامی وجود دارد و نه فعل مضارع اخباری

گزینه «۴»: آری ← بیاوری (مضارع التزامی) / برند ← می‌برند (مضارع اخباری)

سوال ۵۱

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

ب) که هر ساعت شبستان تو بسوزد. (شبستان تو را می سوزاند).

مضاف‌الیه

ج) کز آن آتش گریبان تو بسوزد.

مضاف‌الیه

سوال ۵۲

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

در بیت گزینه «۲»: واژه «زمین» در نقش «نهاد» به کار رفته است. ای [کسی که] زمین ....

تشریح گزینه‌های دیگر

حرف «را» در بیت گزینه «۱» و مصراع اول بیت گزینه «۳» نشانه فک اضافه یا بدل از کسره است.

واژه‌های «تا» و «همچون» در بیت گزینه «۴» حرف اضافه و نشانه متمم هستند.

سوال ۵۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

در بیت سوم، «تا» جمله را از استقلال خارج نکرده است و به پایان زمان اشاره دارد (تا چند= تاکی، تا چه حد؟) بنابراین حرف اضافه است نه پیوند وابسته‌ساز.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «چون» در معنای «وقتی که» آمده و حرف ربط وابسته‌ساز است.

گزینه «۲»: «که» در «کان» (که + آن) حرف ربط وابسته‌ساز است.

گزینه «۴»: «تا» پیوند وابسته‌ساز است. («که» در هر دو مورد ضمیر پرسشی است).

سوال ۵۴

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

در بیت گزینه «۳» فقط مضاف‌الیه مضاف‌الیه وجود دارد: شهید تیر غم ت

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: مضاف‌الیه مضاف‌الیه: شکن طره شب / صفت مضاف‌الیه: مزده آمدن آن (صفت مضاف‌الیه) صنم  
(مضاف‌الیه مضاف‌الیه) چین (مضاف‌الیه مضاف‌الیه)

گزینه «۲»: مضاف‌الیه مضاف‌الیه: حلقه زلف تو / کمند زلف سیاه (صفت مضاف‌الیه) ت (مضاف‌الیه مضاف‌الیه)

گزینه «۴»: شهید چشم مخمور (مضاف‌الیه مضاف‌الیه) / صفت مضاف‌الیه: شهید چشم مخمور (صفت مضاف‌الیه)

سوال ۵۵

پاسخ: گزینه ۴

گزینه «۴»

ترکیب وصفی: زاهدان خشک، آن بی‌نشان (دو مورد)

ترکیب‌های اضافی: گوش زبان فهمی، گوش زاهدان (دو مورد)

توجه: حرف «را» در بیت دوم فک اضافه محسوب می‌شود.

بیت ۱: مقام جلوه برای غنچه‌های تنگ میدان وجود ندارد. وگرنه بهار، چندین جلوه، چون باد صبا دارد.

بیت ۲: گوش زبان فهمی زاهدان خشک، کراست وگرنه بهار، پیغام‌ها از آن بی‌نشان دارد.

سوال ۵۶

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

در بیت سوم، «تا» جمله را از استقلال خارج نکرده است و به پایان زمان اشاره دارد، (تا چند= تا کی، تا چه حد؟) بنابراین حرف اضافه است نه پیوند وابسته‌ساز.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: «چون» در معنای «وقتی که» آمده و حرف ربط وابسته‌ساز است.

گزینه «۲»: «که» در «کان» (که + آن) حرف ربط وابسته‌ساز است.

گزینه «۴»: «تا» پیوند وابسته‌ساز است. («که» در هر دو مورد ضمیر پرسشی است.)

سوال ۵۷

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

در بیت گزینه «۲»: واژه «زمین» در نقش «نهاد» به کار رفته است. ای [کسی که] زمین ...

تشریح گزینه‌های دیگر

حرف «را» در بیت گزینه «۱» و مصراع اول بیت گزینه «۳» نشانه فک اضافه یا بدل از کسره است.

واژه‌های «تا» و «همچون» در بیت گزینه «۴» حرف اضافه و نشانه متمم هستند.

سوال ۵۸

پاسخ: گزینه ۲

گزینه «۲»

در گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» به ترتیب مسندها عبارت‌اند از: «گویا» و «محکم» و «مهیا» نقش دستوری «مسند» دارند.

سوال ۵۹

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

در گزینه «۱» در مصراع اول «پیر ما» و در مصراع دوم «تدبیر ما» نهاد هستند و حذفی صورت نگرفته است. / اما در گزینه «۲»، در مصراع اول «تو» و در مصراع دوم هم «تو» حذف شده است. / در گزینه «۳»، «تو» و «من» / در گزینه «۴»، در مصراع دوم «تو» حذف شده است.

سوال ۶۰

پاسخ: گزینه ۱

گزینه «۱»

«تا» در گزینه «۱» حرف اضافه است. بیت از دو جمله ساده تشکیل شده است. «واو» ربط در بیت گزینه «۱»، به کاررفته و جمله مرکب نداریم.

تشریح گزینه‌های دیگر

حروف ربط وابسته‌ساز عبارت‌اند از:

گزینه «۲»: ار (= اگر)

گزینه «۳»: که

گزینه «۴»: وگر (= و اگر)

سوال ۶۱

پاسخ: گزینه ۱

گزینه ۱

واژه قافیه گزینه «۱» «بری» و نقش آن مفعولی است. نقش دستوری واژه‌های قافیه (مادری، منطری و اختری) در دیگر گزینه‌ها «نهاد» است.

سوال ۶۲

پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۳

بیت صورت ۴ جمله دارد: فروغی ز سر کویت میرفت / می گفت / ای کاش / از دست دل چنین زار نبودم. تعداد جمله های دیگر گزینه ها:

گزینه «۱»: ۵ جمله (دلا / من قدر وصل ندانستم / تو میدانی اکنون دانستم | پشیمانی سودی نمی دارد.)

گزینه «۲»: ۳ جمله (به آنچه می گذرد / دل منه | که دجله بسی پس از خلیفه در بغداد بخواهد گذشت)

گزینه «۴»: ۳ جمله (می گویند / بی تو کار عشقبازی تعطیل است / اما عشق کی خیر از شنبه و آدینه)

سوال ۶۳

پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۳

در این گزینه منادا وجود دارد (ای ماه)، ولی جهش ضمیر وجود ندارد و ضمیر متصل «تم» در هر دو واژه «دام» و «چنگ» مضاف الیه است.

گزینه «۱»: هفت جمله: بدو گفت / کز من رهایی مجو | چرا جنگجویی تو ای ماه روی / نیامد به دامم بسان تو گور از چنگم رهایی نمی یابی / مشور

گزینه «۲»: فعلهایی که نیاز به مفعول دارند: گفت / مجوی / جویی / نیابی

گزینه «۴»: فعل مضارع اخباری: جویی می جویی) و نیابی (نمی یابی) / ماضی ساده : گفت و نیامد.

سوال ۶۴

پاسخ: گزینه ۲

گزینه ۲ (دستور زبان فارسی ۲، درس ۹، صفحه ۷۸)

تعداد جمله های بیت صورت سؤال: ۱- به حرص ار شربتی خوردم ۲- مگیر از من ۳- که بد کردم ۴- بیابان [بود] ۵- تابستان  
[بود] ۶- آب سرد [بود]  
۷- استسقا [بود]

تعداد جمله های بیت گزینه ۲: ۱- دلا ۲- گفتم ۳- غم خود خور ۴- کار از دست بیرون شد ۵- تو را غم خوردن است ۶- ای  
دل ۷- تو غمخواری چه می دانی  
بررسی تعداد جمله های سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: ۱- همه آنی ۲- همه حسنی ۳- همه لطفی ۴- همه ناز [ای] ۵- به چنان... سزدت ۶- گر نازی

گزینه «۳»: ۱- همه عزى ۲- [همه] جلالی ۳- همه علمی ۴- [همه] یقینی ۵- همه نوری ۶- [همه] سروری ۷- همه جودی  
۸- [همه] جزایی

گزینه «۴»: ۱- تو حکیمی ۲- تو عظیمی ۳- تو کریمی ۴- تو رحیمی ۵- تو نماینده فضلی ۶- تو سزاوار ثنایی

سوال ۶۵

پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۳

وابسته وابسته در عبارت صورت سؤال: «هفت» و «هشتم» صفت مضاف الیه و «خوان» مضاف الیه مضاف الیه  
واژه های «هول» و «زر» صفت مضاف الیه هستند.

توجه: در گزینه «۱» ضمیر «ش» (زهر زخمه‌ایش) مضاف الیه مضاف الیه است و ظاهراً طراح به آن توجه نداشته است.

سوال ۶۶

پاسخ: گزینه ۴

گزینه ۴

مصراع «خرد را گر نبخشد روشنایی» جمله چهار جزئی با مفعول و متمم است: نهاد: - / مفعول: روشنایی / متمم: خرد / فعل: نبخشد

مصراع «روزی رسان قوت روزش بداد» هم جمله چهار جزئی با مفعول و متمم است: نهاد: روزی رسان / مفعول: قوت روز / متمم: ش

گزینه «۱»: جمله های هر دو مصراع دو جزئی با فعل ناگذر است.

گزینه «۲»: جمله مصراع اول دو جزئی و جمله مصراع دوم «سه جزئی با مفعول» است.

گزینه «۳»: جمله های اول هر دو مصراع «سه جزئی با مسند» و جمله های دوم «چهار جزئی با مفعول و مسند» هستند.

سوال ۶۷

پاسخ: گزینه ۱

گزینه ۱

واژه های «خوش و خوشتر» قید و قابل حذف هستند و فعل جمله به آن ها نیاز ندارد.

در بیت دوم «ی» معادل فعل اسنادی «هستی» و واژه «خونین دل» مسند است.

در مصراع پایانی واژه «لب» مفعول برای فعل «بیاور» است.

سوال ۶۸

پاسخ: گزینه ۳

گزینه «۳»

تابوت نهاد / «م» در مرا: مضاف الیه / دریغ: نهاد / آن: مسند



سوال ۶۹

پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۳

واژه های قافیه: تن آسانی، ویرانی، ظلمانی و قربانی

در «ظلمانی» پسوند «انی» صفت بیانی نسبی ساخته است اما در واژه های «تن آسانی، ویرانی و قربانی» پسوند «ی» به کار رفته است.

سوال ۷۰

پاسخ: گزینه ۳

گزینه ۳

بازگردانی دو جمله:

[امن] تو را سرو و مه نخوانم (نهاد + مفعول + مسند + فعل)

[آنها] تو را زندانی کنند (نهاد + مفعول + مسند + فعل)

واژه های «سرو و زندانی» مسند و ضمیر پیوسته «ت»، در هر دو مصراع «مفعول» است و جمله های هر دو مصراع چهار جزئی با مفعول و مسند هستند.

در گزینه «۴» «آگه» «مسند» و ضمیر «ت» مضاف الیه است.